

Werkt
duurzaam

Beleidsnotitie Actualiseren Zonneparkenbeleid

Versie mei 2024

1. Inleiding

Gemeente Stadskanaal heeft een doelstelling om in 2050 100% energieneutraal te zijn. Als onderdeel van deze doelstelling hebben wij de afgelopen jaren ingezet op opwek door middel van zon op land. In 2024 is er in de gemeente ongeveer 300 MW aan zon op land vergund, waarvan 150 MW gerealiseerd. Deze beleidsnotitie beschrijft kort ons huidige beleid, de ontwikkelingen en aanleidingen tot het actualiseren in 2024. Met deze beleidsnotitie worden vier aanpassingen gedaan in het beleid voor zonneparken: De zonneladder en meer ruimte voor lokale initiatieven (paragraaf 2.1), participatie en lokaal eigendom (paragraaf 2.2), multifunctioneel ruimtegebruik (paragraaf 2.3), en toevoegen natuurwaarde (paragraaf 2.4).

1.1. Achtergrond

Ons huidige beleid voor zon op land is in 2018 vastgelegd in de gebiedsvisie Stadskanaal op Zon¹. Hierin zijn de huidige spelregels en procedure vastgelegd voor initiatieven over de maatschappelijke² en landschappelijke inpassing. Vervolgens is de ruimtelijke visie in 2019 opgesteld³ ter verduidelijking en invulling van de landschappelijke inpassing: hiervoor is onderscheid gemaakt tussen zoekgebieden voor grootschalige zonneparken (oplaadzones), en kleinschalige initiatieven voor zon op land in de landschappelijke zones op basis van maatwerk. Bij de vaststelling van de gebiedsvisie heeft de gemeenteraad ook een evaluatiemoment afgesproken. De resultaten van de evaluatie zijn eind 2021 gepresenteerd, de aanbevelingen worden meegenomen in de thema's procesparticipatie en financiële participatie.

1.2. Context en aanleidingen

Interne en externe ontwikkelingen de afgelopen jaren geven aanleiding tot het actualiseren van ons zonneparkenbeleid.

1.2.1. Evaluatie

In 2021 is de evaluatie uitgevoerd op de gebiedsvisie Stadskanaal op Zon. Er werd aanbevolen om de maatschappelijke inpassing te specificeren; zoals dat ook na vaststelling van de gebiedsvisie is gebeurd voor de ruimtelijke inpassing met de ruimtelijke visie. Daarbinnen is aanbevolen om als gemeente minimale eisen vast te leggen over hoe het participatieproces doorlopen moet worden, en om de financiële participatie aan te passen. In het huidige beleid wordt namelijk een bijdrage aan het gebiedsfonds op vrijwillige basis gevraagd, in contrast tot andere gemeenten die dit verplichten. In de visie is daarnaast ook niet expliciet aandacht geschonken aan het thema lokaal eigendom. Dit komt omdat het streven naar 50% lokaal eigendom in 2019 landelijk op tafel is gekomen in het Klimaatakkoord, een jaar na de vaststelling van Stadskanaal op zon. In 2021 waren er voldoende voorbeelden bij andere gemeenten, en heeft de RES Groningen een methodeboek samengesteld om het streven naar minimaal 50% lokaal eigendom te borgen in lokaal beleid. De raad heeft bij het ontvangen van deze aanbevelingen aangegeven het onderwerp lokaal eigendom (financiële participatie) te willen opnemen in ons zonneparkenbeleid; hoe groter het aandeel eigendom bij de bewoners is, hoe meer van de baten in de eigen gemeente blijven.

1.2.2. Netcapaciteit

Voor zowel 2022 en 2023 hebben wij een pauzejaar aangekondigd op nieuwe initiatieven voor zonneparken. In verband met netcongestie waren geen nieuwe aansluitingen voor (grootschalige) zonneparken mogelijk. Met de netverzwaring (o.a. het 380KV station bij Ter Apelkanaal; oplevering verwacht in 2027) wordt verwacht dat er in de toekomst wel weer ruimte komt op het net voor zonneparken. Hiermee is het aflopen van de pauzejaren een passend moment voor actualisering van

¹ <https://stadskanaal.bestuurlijkeinformatie.nl/Reports/Item/c10dc5d4-0a28-4700-86ae-21e34b1fcef1>

² Met Maatschappelijke inpassing bedoelen wij de betrokkenheid van de omgeving; in deze beleidsnotitie splitsen wij dit op in procesparticipatie en financiële participatie.

³ <https://stadskanaal.bestuurlijkeinformatie.nl/Reports/Item/257c2d44-e7bc-47ff-8533-54ca16da6dda>

ons beleid. In de nota duurzaamheid 2024-2028 is opgenomen dat wij met een voorstel komen voor het actualiseren van ons zonneparkenbeleid.

1.2.3. Landelijk beleid

Met de 2^e zonnebrief is in 2023⁴ aangekondigd dat de Rijksoverheid de voorkeursvolgorde voor zon aanscherpt, en dit ook wordt verankerd in ruimtelijk beleid. De voorkeursvolgorde voor zon bestaat al enkele jaren en wordt ook wel de zonneladder genoemd. Met de aanscherping van de zonneladder beoogd het Rijk de schaarse ruimte die (monofunctionele) zonneparken innemen te verminderen. Landbouw- en natuurgronden moeten daarmee zo veel mogelijk worden ontzien, en multifunctioneel ruimtegebruik zoveel mogelijk worden benut. De voorkeursvolgorde voor zon is als volgt:

1. Zonne-energie op daken en gevels
2. Zonne-energie op terreinen en objecten binnen bebouwd gebied
3. Zonne-energie op terreinen en objecten in het landelijk gebied
4. Zonne-energie op landbouw- en natuurgronden.

1.2.4. Provinciaal beleid

De provincie heeft in 2023 besloten⁵ om een stap verder te gaan dan de zonneladder van het rijk, en geheel geen nieuwe grootschalige zonneparken op landbouwgrond meer toe te staan - boven het bod van gemeenten in het RES 1.0 bod (ongeveer 0,45 TWh voor gemeente Stadskanaal). Voor gemeente Stadskanaal betekent dit in 2024 een resterende ambitie van ongeveer 150 MW die wij tot en met 2030 binnen onze oplaadzone kunnen vergunnen.

1.2.5. Gemeentelijk beleid

In het proces om tot de nota duurzaamheid 2024-2028⁶ te komen is de gemeenteraad meegenomen in de huidige ontwikkelingen, en voorziende obstakels voor grootschalige opwek. Ondanks deze obstakels heeft de raad aangegeven de doelstelling van volledig energieneutraal in 2050, en tussentijdse doelstelling van 60% energieneutraal in 2035 te willen behouden voor de komende jaren.

1.2.6. Gedragscode zon op land 2024

In januari 2024 is de nieuwe gedragscode zon op land⁷ gepubliceerd. Deze gedragscode is samengesteld door de branchevereniging Holland Solar en natuur- en milieuorganisaties om een zonnepark een meerwaarde te laten zijn voor een gebied. Leidende principes zijn een goede procesparticipatie en financiële participatie, een zonnepark een meerwaarde te laten zijn voor de omgeving (verbetering van de landschappelijke- en natuurwaarde (biodiversiteit en bodemkwaliteit)), en het oorspronkelijke grondgebruik mogelijk te houden na het weghalen van het zonnepark. Met de gedragscode doet de branchevereniging, die ongeveer 90% van de ontwikkelaars van zon op land vertegenwoordigt, een concrete toezegging om de principes in de gedragscode na te komen.

2. Aanpassingen beleid

Naar aanleiding van de hierboven beschreven ontwikkelingen wordt een actualisering van ons zonneparkenbeleid voorgesteld op vijf hoofdlijnen: actualisatie op vier thematische beleidsvelden (hoofdstuk 2), en het toepassen van de maatschappelijke tenderprocedure (hoofdstuk 3).

⁴ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2023/07/06/kamerbrief-zonnebrief>

⁵ <https://provinciegroningen.bestuurlijkeinformatie.nl/Reports/Item/80385867-c3c6-42b0-bc8e-cf699fcae7b3>

⁶ <https://stadskanaal.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/73cdd1a7-d79b-4741-9027-742d2b707ecf>

⁷ [https://hollandsolar.nl/uploads/files/gedragscode-zon-op-land-\(nieuwste-versie\)-gecomprimeerd.pdf](https://hollandsolar.nl/uploads/files/gedragscode-zon-op-land-(nieuwste-versie)-gecomprimeerd.pdf)

2.1. De zonneladder en meer ruimte voor lokale initiatieven

Bij initiatieven voor zonneparken moet in het kader van de voorkeursvolgorde zon (2^e zonnebrief) de zonneladder worden doorlopen. Door de zonneladder in ons beleid vast te leggen geven wij duidelijkheid aan initiatiefnemers en inwoners. Ook geven wij zodoende mogelijkheid voor initiatieven op treden 2 en 3; zoals projecten binnen het stedelijk gebied en op vervuilde gronden of andere terreinen. Deze zijn momenteel uitgesloten in het kader van de huidige zoekgebieden.

Voorkeursvolgorde zon

1. Zonne-energie op daken en gevels
2. Zonne-energie op terreinen en objecten binnen bebouwd gebied
3. Zonne-energie op terreinen en objecten in het landelijk gebied
4. Zonne-energie op landbouw- en natuurgronden.

Als gemeente vinden wij het belangrijk dat lokale initiatieven van inwoners mogelijk blijven, en gesteund worden. Onder de voorwaarde dat een lokaal initiatief aantoont dat er sprake is van minimaal 50% lokaal eigendom geven wij ruimte voor kleinschalige zonneparken, passend bij de grootte en de (in 2050 verwachte) energievraag van de lokale kern.

Aanvullende beleidsvoorwaarden:

- 2.1.1. Initiatieven passen de zonneladder toe waarbij de initiatiefnemer achtereenvolgens de potentie en wenselijkheid van zonne-energie op de vier treden van de zonneladder verkent.
- 2.1.2. Kleinschalige zonneparken van bewonersinitiatieven zijn toegestaan, hiervoor zijn uitzonderingen op de zonneladder mogelijk bij trede 4 op landbouwgronden; natuurgronden zijn uitgesloten i.v.m. uitgangspunt toevoegen natuurwaarde. Dit is voorwaardelijk aan minimaal 50% lokaal eigendom, en dat de grootte past bij de grootte van de kern en de verwachte energievraag.

2.2. Participatie en lokaal eigendom

2.2.1. Procesparticipatie

De realisatie van een zonnepark heeft impact op de directe omgeving. Het betrekken van de omgeving bij de planvorming wordt ook wel de procesparticipatie genoemd. Een initiatief moet de omgeving zorgvuldig betrekken. Hierin maken wij onderscheid tussen aan- en omwonenden (figuur 1). Met aanwonenden bedoelen we mensen die direct zicht op en/of overlast hebben van het zonnepark. De precieze afstand is afhankelijk van de omvang van een zonnepark. Voor zonneparken tot 5 hectare geldt de grens van 500 meter en voor grotere zonneparken de grens van 1.000 meter. Aanwonenden kunnen ook inwoner zijn van een andere gemeente wanneer een project dicht bij de gemeentegrens ligt.

Figuur 1 Schematische weergave aan- en omwonenden zonnepark (bron: Gemeente Westerwolde Beleidskader Zonne en Windenergie 2023-2027).

Aanvullende beleidsvoorwaarden:

- 2.2.1. De initiatiefnemer dient in gesprek te gaan met zowel de aan- en de omwonenden. We vragen de initiatiefnemer op basis van die gesprekken een omgevingsovereenkomst⁸ met in elk geval de aanwonenden te sluiten.
- 2.2.2. Als dit niet lukt dient de initiatiefnemer te beargumenteren waarom dit niet is gelukt en dient een participatieplan in te worden gediend.
- 2.2.3. In de omgevingsovereenkomst of het participatieplan wordt minimaal ingegaan op de wijze waarop de omgeving in het vervolg van het project wordt betrokken, welke nadeelcompensatiemogelijkheden er zijn en hoe lokaal eigendom zal worden ingericht.
- 2.2.4. Niet iedereen hoeft het eens te zijn maar een omgevingsovereenkomst of participatieplan dient wel een goed beeld van de meningen te geven. We passen daarom de methode van wederhoor toe waarbij we als gemeente beoordelen of ingediende documentatie overeenkomt met het beeld uit de bijeenkomsten. We zijn daarom als toehoorder aanwezig en nemen indien nodig contact op met aan- en omwonenden.
- 2.2.5. Nadat een omgevingsovereenkomst of participatieverslag zijn geaccordeerd kan gestart worden met de planuitwerking zelf. In die fase worden keuzes gemaakt over landschappelijke inpassing en ecologische waarde. Daar dient de omgeving opnieuw bij betrokken te worden. Bij de uiteindelijke vergunningsaanvraag dient een participatieverslag te worden gevoegd waarin wordt beschreven op welke wijze is omgegaan met de inbreng vanuit de verschillende bijeenkomsten.

2.2.2. Financiële participatie

Een onderdeel van de procesparticipatie is het gesprek over de mogelijkheden voor financiële participatie en lokaal eigendom. Onder lokaal eigendom verstaan we het geheel of gedeeltelijk eigenaar zijn van het zonnepark. Als gemeente vinden we het belangrijk dat een zo groot mogelijk deel van de lusten van zonneparken ten goede komt aan de lokale gemeenschap. Daarom leggen wij het streven naar minimaal 50% lokaal eigendom van zonneparken vast in ons zonneparkenbeleid.

Een bekende vorm van lokaal eigendom is de energiecoöperatie. Dit is een gezamenlijk initiatief van inwoners, of tussen inwoners en de initiatiefnemer om duurzame energieprojecten van de grond te krijgen. Met een energiecoöperatie kunnen inwoners mee te profiteren van de lokale opwek van duurzame energie door bijvoorbeeld een lager energietarief te hoeven betalen, of een deel van de opbrengst te ontvangen.

Als gemeente zien wij energiecoöperaties als een wenselijke invulling van lokaal eigendom. Ons uitgangspunt is dat iedereen uit de lokale omgeving de kans moet hebben om deel te nemen in het project. Wij schrijven daarom een aantal voorwaarden voor waar een energiecoöperatie aan moet voldoen om aan de voorwaarde van minimaal 50% lokaal eigendom te voldoen (onderstaande aanvullende beleidsvoorwaarden). De keuze om lokaal eigendom in te vullen door middel van een energiecorporatie is echter tussen inwoners en initiatiefnemers, als gemeente nemen wij hier geen directe rol bij in.

Er zijn situaties denkbaar waarin lokaal eigendom niet tot stand komt, of niet iedereen de mogelijkheid heeft om financieel te participeren. Als er geen vorm van minimaal 50% lokaal eigendom, of minder dan 50% lokaal eigendom van een project bij redelijke inzet van de initiatiefnemer mogelijk blijkt dan wordt een andere vorm van financiële participatie gevraagd. Andere vormen zijn o.a. een omwonendenregeling, of een bijdrage aan het gebiedsfonds Stadskanaal op Zon.

⁸ Een omgevingsovereenkomst is een weerspiegeling van de afspraken gemaakt tussen de ontwikkelende partijen en de omgeving.

Aanvullende beleidsvoorwaarden:

- 2.2.6. Een initiatiefnemer dient aan te tonen dat zij zich in heeft gezet om minimaal 50% eigendom van lokale partijen voor het project te realiseren. Onder lokale partijen verstaan wij:
- Ten eerste inwoners van de gemeente, bij voorkeur verenigd in een energiecoöperatie waar lidmaatschap in ieder geval open staat voor alle aan- en omwonenden.
 - Ten tweede behoren bedrijven, stichtingen en verenigingen in de omgeving tot lokale partijen die mogen participeren maar enkel door lidmaatschap van een lokale energiecoöperatie.
- 2.2.7. Om te borgen dat het lokaal eigendom ook over een redelijk deel van de gemeenschap wordt gedeeld hanteren we een eis over het minimaal aantal deelnemers. Hiervoor hanteren we de volgende regel: Van lokaal eigendom is sprake wanneer 10% van de adressen binnen een straal van 5 kilometer van een project deelneemt, met een maximaal geëiste deelnemers van 100 adressen. Dit laatste voorkomt dat een onredelijk hoog aantal adressen wordt geëist indien een dorpskern binnen de straal van 5 kilometer valt.

Voorbeeld:

- Project 1 valt binnen een straal van 5 kilometer van het centrum van Stadskanaal. Om aan de 10% van de adressen eis te voldoen zouden tenminste rond de 930 adressen moeten willen deelnemen. Daarom beperken wij onze eis voor het minimaal aantal deelnemers in dit geval tot 100 adressen voor de energie coöperatie om aan de eis van tenminste 50% lokaal eigendom te voldoen.
- Project 2 wordt beoogd op een buitenlocatie, waarbij er minder dan 1000 adressen binnen een straal van 5 kilometer vallen. In dit geval hanteren wij daarom de eis van (minimaal) 10% van de adressen voor de energie coöperatie om zo aan de eis van tenminste 50% lokaal eigendom te voldoen.

- 2.2.8. Deze voorwaarden aan de vorm van lokaal eigendom leggen we vast in de anterieure overeenkomst die we als gemeente sluiten met de initiatiefnemer.

Een anterieure overeenkomst is een juridische term die aangeeft dat de overeenkomst vooraf (aan een vergunningstraject) wordt gesloten, in dit geval tussen de gemeente en de initiatiefnemer.

- 2.2.9. Om te borgen dat energiecoöperaties volgens het coöperatieve gedachtegoed opereren dienen energiecoöperaties aan een aantal minimale voorwaarden te voldoen om lokaal eigendom in te kunnen vullen. Deze voorwaarden betreffen:
- Er dient vrije toe- en uittreding mogelijk te zijn;
 - De winsten komen ten goede aan de lokale gemeenschap;
 - Er is een democratisch besluitvormingsproces voor leden ingericht;
 - Er wordt rekening mee gehouden dat ook inwoners met beperkte middelen lid kunnen worden.

2.3. Multifunctioneel ruimtegebruik

In het proces van de evaluatie in 2021 is ter input voor het beleid ook meegegeven om in te zetten op dubbelgebruik van de grond. Met opname van multifunctioneel ruimtegebruik als uitgangspunt is het mogelijk om te borgen dat een zonnepark altijd (tenminste) een dubbelfunctie heeft. Dit kan gerealiseerd worden door bij een bestaande functie aan te sluiten (o.a. agri-PV), of door nieuwe functies toe te voegen; zoals recreatief, nieuwe of herstel van natuurwaarde (biodiversiteit, bodemherstel, waterretentie gebied).

Aanvullende beleidsvoorwaarden:

- 2.3.1. De initiatiefnemer dient bij de aanvraag van een omgevingsvergunning voor een zonnepark een plan in te dienen waarin is beschreven hoe meervoudig ruimtegebruik wordt toegepast en aan welke andere gebiedsopgaven het park een bijdrage levert. Alleen als uit het plan blijkt dat er sprake is van meervoudig ruimtegebruik zal de aanvraag verder in procedure worden genomen.

2.4. Toevoegen natuurwaarde

Planten en een gezond bodemleven hebben zonlicht nodig om te kunnen groeien, grondgebonden zonneparken hebben zon nodig om elektriciteit op te wekken. Ook in Groningen gaat het niet goed met de kwetsbare natuur. Met de transitie naar een duurzamer energiesysteem liggen er echter ook grote kansen om een ecologische plus toe te voegen aan locaties waar energie-opwekprojecten worden gerealiseerd, en zo juist de negatieve trend om te zetten in een toename van de biodiversiteit. In de RES 1.0 is daarom afgesproken dat: “De partners in de RES Groningen streven ernaar dat elk toekomstig energiepark waarde toevoegt aan natuur en biodiversiteit.” We sluiten zoveel mogelijk aan bij de uitgangspunten die in de gedragscode zon op land zijn opgenomen, en leggen dit in ons beleid vast.

Aanvullende beleidsvoorwaarden:

- 2.4.1. Elk initiatief voor een zonnepark dient een meerwaarde te leveren voor de natuurwaarde van het gebied en de omgeving.
- 2.4.2. Elk initiatief in het landelijke gebied dient een nulmeting van de bodemkwaliteit en biodiversiteit uit te voeren van het beoogde gebied.
- De initiatiefnemer is verantwoordelijk voor het organiseren van de uitvoering van een nulmeting en opvolgende metingen voor monitoring, met een kennisinstelling of ecologisch bureau (bij voorkeur aangesloten bij Netwerk Groene Bureaus).
 - We staan zonneparken niet toe in gebieden waar dit de natuurwaarde degraderen.
- 2.4.3. Op basis van de nulmeting dient een plan voor de aanleg, inrichting, het beheer, en monitoring te worden gemaakt om aan te tonen hoe er natuurwaarde toegevoegd gaat worden aan het gebied. Dit plan wordt opgenomen in de voorschriften van de vergunning of als voorwaardelijke verplichting in het omgevingsplan.
- In het opstellen van het aanleg- en beheerplan werkt de ontwikkelaar samen met lokale en nationale natuurorganisaties. Wij toetsen de uitgangspunten uit de Gedragscode Zon op land⁹ bij de ontwerpfasen van zonnepark-initiatieven.
 - Het vegetatiebeheer stuurt op inheemse, kruidenrijke vegetaties die zo laat en weinig frequent als mogelijk worden gemaaid.
 - Standaard dienen er specifieke natuurelementen aan het gebied toe te worden gevoegd (bijvoorbeeld poelen, bijenhotel, nestplaatsen). De keuze is maatwerk en wordt met behulp van een expert ingevuld.
 - Er moet de mogelijkheid zijn voor klein wild om het park binnen te gaan.

3. Werken met een maatschappelijke tender

Met deze actualisatie van ons zonneparkenbeleid gaan wij ook een andere werkwijze hanteren voor het vergunningsproces voor (grootschalige) zonneparken. Wij hanteren een ondergrens van 1 hectare voor kleinschalig. Een zonnepark van 1 hectare of kleiner hanteren wij geldt het klassieke toelatingsbeleidskader in plaats van de maatschappelijke tender.

⁹ [https://hollandsolar.nl/uploads/files/gedragscode-zon-op-land-\(nieuwste-versie\)-gecomprimeerd.pdf](https://hollandsolar.nl/uploads/files/gedragscode-zon-op-land-(nieuwste-versie)-gecomprimeerd.pdf)

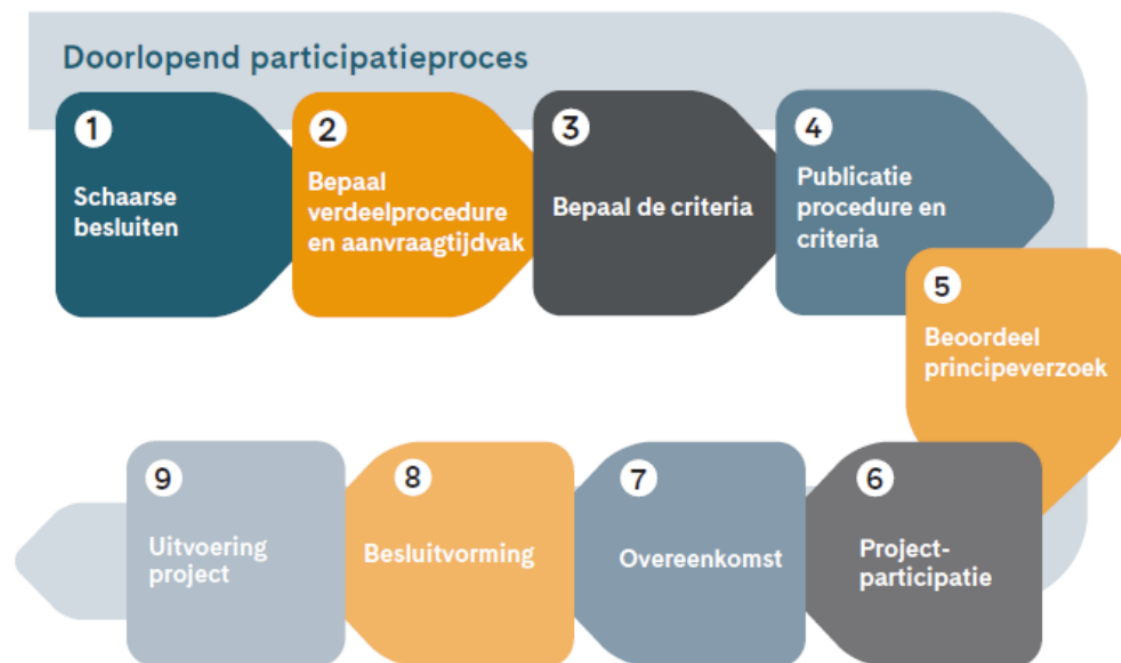
Door middel van het proces van een maatschappelijke tender gaan wij selecteren op ingediende principe verzoeken voor grootschalige zonneparken. Dit geeft ons de mogelijkheid om initiatieven te selecteren die, bovenop de aanvullende beleidsvoorwaarden die wij met deze actualisatie vastleggen, de meeste meerwaarde voor de inwoners en de natuur in de omgeving zullen opleveren.

Een maatschappelijke tender (oftewel een maatschappelijk aanbesteding) is een instrument waarmee wij op vooraf heldere selectiecriteria een afweging kunnen maken tussen initiatiefvoorstellen van initiatiefnemers. Wij kunnen deze werkwijze adopteren omdat wij met de ruimtelijke visie oplaadzone schaarse ruimte hebben aangewezen waar zonneparken geplaatst kunnen worden. Ons college zal een maatschappelijke tender voorbereiden voor 2025 binnen de kaders van deze beleidsnotitie, om invulling te geven aan onze ambities.

De Regionale Energie Strategie¹⁰ heeft een goede leidraad opgesteld voor het werken met een maatschappelijke tender. Het proces is in bijlage I beschreven.

¹⁰ <https://www.regionale-energiestrategie.nl/participatie/lokaal+eigendom/maatschappelijke+tender/default.aspx>.

Bijlage I – De maatschappelijke tenderprocedure

Figuur 2 – Participatietraject maatschappelijke tender (bron: Regionale Energie Strategie).

Stap 1 Creëer schaarse vergunningen

Als gemeente hebben wij al met het vaststellen van de ruimtelijke visie en de oplaadzone schaarse publieke rechten gecreëerd voor grootschalige zon op land in onze gemeente. Aan deze schaarse ruimte zit een vergunningenplafond vast. Deze schaarste is geen doel op zich, maar is nodig voor een goede ruimtelijke ordening. Zodoende zal onder deze argumentatie de oplaadzone dan ook worden opgenomen in onze Omgevingsvisie onder de Omgevingswet. Wij gaan de ontwikkeling van grootschalige zonneparken faseren voor de komende jaren, met een plafond per fase om zo de schaarste van vergunningen verder te borgen.

Stap 2 Bepalen verdeelprocedure en aanvraagtijdvak

Bij een maatschappelijke tender hanteer je de vergelijkende toets, waarbij de aanvragen inhoudelijk worden beoordeeld en met elkaar worden vergeleken. De aanvragers die het hoogst gerangschikt worden, krijgen de vergunning. Je kunt ook een combinatie gebruiken van 'harde' criteria (knock-out) op ruimtelijke criteria en een vergelijkende toets. Bijvoorbeeld op criteria voor de inspanningen gericht op het verwerven of vergroten van draagvlak door het realiseren van lokaal eigendom, participatie en koppeling met andere opgaven. Wij gaan bepalen wanneer wij in welke fase (bijvoorbeeld een gebied en/of een eerste kwantitatieve opgave van de realisatie van zonne- en/of windparken in de tijd) willen uitgeven. Op basis daarvan bepalen wij de aanvraagtijdvakken waarbinnen een principeverzoek kan worden ingediend.

Stap 3 Bepaal de criteria

Wij bepalen uitsluitings¹¹- en selectiecriteria waarop wij de vergelijkende toets tussen de principeverzoeken uitvoeren per tenderprocedure. Een voorbeeld van de mogelijke vergelijkende selectiecriteria zijn hoe goed er invulling wordt gegeven aan meervoudig ruimtegebruik, inspanning om tot lokaal eigendom te komen, of het ontwikkelen van natuur. Op basis van deze wegende

¹¹ De geactualiseerde beleidsvoorwaarden uit deze beleidsnotitie vormen tenminste minimale vereisten, maar er kunnen ook andere of hogere uitsluitingscriteria worden vastgesteld per tenderprocedure.

criteria kan vervolgens de rangvolgorde van de aanvragen wordt bepaald. In het maatschappelijke tender proces is het van belang voor alle partijen dat de criteria duidelijk, ondubbelzinnig, en zo objectief mogelijk worden geformuleerd. Zo kunnen de aanvragers hun verzoek hierop kunnen afstemmen, is er achteraf geen twijfel of er wel of niet aan een criterium is voldaan, en is duidelijk op basis van welke criteria een aanvrager heeft gewonnen of verloren.

Stap 4: Publicatie procedure en criteria

Wij publiceren de tenderprocedure en de criteria in regionale en lokale media en via de eigen (online) kanalen en/of door partijen een brief te sturen. Zo nodigen wij potentiële ontwikkelaars uit om met plannen te komen die voldoen aan de gestelde criteria. Alle potentiële initiatiefnemers moeten kennis kunnen nemen van de procedure, zodat zij desgewenst kunnen meedingen naar de schaarse vergunning. Wij starten daarom tijdig voor de start van de procedure informatie bekend te maken over de beschikbaarheid van de schaarse vergunning, de verdeelprocedure, het aanvraagtijdvak en de toe te passen criteria. Na publicatie start het (project)participatietraject al: initiatiefnemers zullen de omgeving betrekken bij het maken van de plannen en voorstellen die zij gaan indienen.

Stap 5: Beoordeling principeverzoek

Na de sluiting van het aanvraagtijdvak bepalen wij via een vergelijkende toets op basis van de criteria uit stap 3 welke initiatiefnemer(s) het beste heeft gescoord, en sturen wij deze initiatiefnemer een positief principebesluit. De spelregels mogen tijdens het spel niet worden gewijzigd. De initiatiefnemer(s) die als beste uit de bus komt, ontvangt een positief principebesluit. De initiatiefnemer(s) die te laag is gerangschikt, ontvangt een negatief principebesluit¹².

Stap 6: Projectparticipatie

In deze fase geeft de winnende initiatiefnemer(s) uitvoering aan de participatie zoals beschreven in het voorstel/plan. In deze stap is de participatie echter het intensiefst en is de initiatiefnemer in de lead. Als gemeente nemen wij een faciliterende rol in het participatieproces, en controleren en monitoren wij of de gemaakte afspraken over participatie worden nagekomen.

Stap 7: Overeenkomst

Wij leggen samen met de initiatiefnemer(s) en de omgeving de gemaakte afspraken vast in een anterieure overeenkomst, op basis van de uitgangspunten en criteria uit de tender.

Stap 8: Besluitvorming

Op basis van het bij de tender ingediende plan, het participatietraject en de overeenkomst wordt een vergunningaanvraag voorbereid en ingediend en vindt er daarop besluitvorming plaats.

Stap 9 Uitvoering

Nadat de omgevingsvergunning definitief vast is komen te staan voert de initiatiefnemer(s) het plan uit. Als gemeente toetsen wij of het project conform de verleende omgevingsvergunning wordt uitgevoerd.

¹² Een principebesluit is naar haar aard nog niet op een rechtsgevolg gericht en daarmee geen besluit in de zin van de Awb. Er staat dus geen bestuursrechtelijke rechtsbescherming open. Tegen een (negatief) principebesluit kan wel worden geprocedeerd bij de civiele rechter.